

2

3

No hi ha dubte que l'ideòleg d'aquella aventura del 1977 fou Vicent Mestre, com reconeix Paco Llopis

Amb la consolidació de la democràcia, moltes llibreries èpiques de la transició van tancar, però no és el cas de la Fona

mera novel·la. Per allí també es van apropar poetes joves, com **Joan Navarro**, i altres ja de renom, com **Vicent Andrés Estellés** o **Paco Brines**. La primera Fira del llibre a La Safor, celebrada a finals de juny de 1982, constitueix un moment culminant que demostra la capacitat organitzativa i l'ambició cultural de La Fona. L'esdeveniment, emmarcat en les festes locals, fou inaugurat per l'alcalde d'Oliva, **Vicent Llopis**, i el conseller de cultura, **Ciprià Ciscar**, entre altres autoritats. Al voltant de vint-i-cinc escriptors van desfilar en presentacions, xerrades o recitals. Hi estaven Paco Brines, **Gil Albert** o **Jaime Gil de Biedma** com a representants de la poesia en castellà. De les lletres valencianes hi hagué una nodrida mostra on figuraven Josep Piera, **Joan Navarro**, **Fina Cardona**, **Gaspar Jaén** i **Urban**, **Salvador Jáfer**, **Gonçal Castelló**, **Joan M. Monjo** i **Enric Valor**, entre altres. El mateix pare de la pàtria, **Joan Fuster**, va comparèixer de la mà de **Lluïsa Parra**.

Fora del camp de la creació literària estricta, hom abordà temàtiques variades. Així, es pre-

5

que ha resistit miraculosament el pas del temps i les distintes crisis. Hui l'era digital afecta directament als llibreters que, per una banda, s'enfronten a la dura competència del llibre electrònic i, per altra, tenen en internet noves formes de venda. Respecte al marc social, encara que la dictadura franquista sembla sepultada per la història, assistim atònits a noves dictadures en certa forma més perilloses. Baix del paraigües de la democràcia, el poder intenta imposar el pensament únic i expulsar del sistema qualsevol discrepància o heterodòxia.

Àmbits de diàleg necessaris

Probablement per això tornen a ser necessaris àmbits de diàleg i de difusió lliure de les idees com les llibreries clàssiques. Pel que respecta a Oliva, el món de la cultura escrita i l'activisme cultural continua afortunadament viu. Hi ha l'Associació Centelles i Riusech, presidida per **Antoni Esteve**, que, a més de la defensa del patrimoni històric, edita *Cabdells*, una revista d'investigació que cada vegada guanya qualitat i impacte. Hi és el *Poefesta*, celebració internacional impulsada per la poetessa **Àngels Gregori**. Fins i tot, un olivà conegut pels seus llibres de roders, **Manel Arcos**, ha creat una editorial, Edicions del Sud, que amb seu a Piles ha començat recentment l'aventura.

Totes aquestes iniciatives, junt a les biblioteques públiques municipals, dinamitzen el sector del llibre que compta amb més establiments. A banda de la Borràs, Gregori Mayans i Les Fonts, locals de format llibreria-quiòsc, hi està Pàgina 3, una tenda de llibres amb inquietuds culturals que organitza també xerrades i esdeveniments literaris. Tots són llocs que formen part del paisatge quotidià. La Fona, però, és el referent històric que fa uns dies va celebrar el seu quaranta aniversari. Esperem i desitgem que per molts anys.

La fona puríssima.25
285 1249 **OLIVA**
-la safor-

Vicent Andres Estellés presentará el llibre bandera-bandera divendres dia 2 a les 7'30 vesprada. nov.79

HERA 6
ESPOSICIO
PINTURA
I
ESCULTURA
DEL 2 AL 15 DE
NOVEMBRE

sentaven les Edicions del Cingle, la col·lecció l'Eixam de l'editorial Huguet o la Biblioteca d'Autors Valencians de la Institució Alfons el Magnànim. **Enric Ferrer i Solivares** pronunciava una conferència sobre *Literatura i Societat*, **Salvador Balcells** abordava la qüestió ecològica amb *Visca la Terra*, **José Luis Pitarch**, militar de la UMD, parlava sobre el seu *Diario abierto de un militar constitucionalista*. Fins i tot una xerrada sobre la drogoaddicció intentava allumenar una problemàtica aleshores sagnant. El teatre també fi-

gurava amb representació d'un còmic i l'animació del públic infantil a càrrec del grup Pluja. Un vistós cartell dissenyat per **Joan Sasgar** cridava a la participació.

El triangle valencianista

A banda del recinte de la Fira, situat a l'antiga estació, i del saló d'actes de l'IES Gregori Maians, espai de distintes conferències, hi van col·laborar com a contenidors d'actes els cafés-bar Lírico i Picú. Regentats per **José Maria Mazario** i per **Toni Llopis**, respectivament, eren llocs de reunió de

la gent «progre» i cau de distintes mogudes, com la defensa del patrimoni històric, la conservació de la Marjal o la gestació de la UPV. Amb La Fona, els dos pubs completaven un triangle clau per explicar la transició a Oliva.

En un primer moment, però, fou La Fona el focus d'aglutinació del valencianisme. «Vejambre» encapçalava una llista per a les primeres eleccions democràtiques a Oliva. El grup portava les sigles del BEAN, però tot el món els coneixia com «els xicons de La Fona». Van faltar uns pocs vots per treure un regidor. La llibreria era ja un referent i, com altres similars, va sofrir l'atac dels grups d'extrema dreta amb pintades a la façana que feien present l'odi irracional a la cultura i al pensament lliure.

La Fona persisteix

Amb la consolidació de la democràcia, moltes de les llibreries èpiques de la transició van anar tancant. No ha estat el cas de La Fona,